

O Principech politické moci u Františka Suáreze

Abstrakt disertace – Jan Koblížek

Česky:

Tato disertační práce si klade otázku zda lze považovat Františka Suáreze za jednoho z představitelů společensko-smluvních teorií rozvíjejících se v období od 16. do 18. století. Suárez, který je známý spíše svými metafyzickými disputacemi, totiž nabízí velice propracovanou teorii vzniku občanské společnosti a politické moci, kde nachází své klíčové místo pojem společenského souhlasu. Na první pohled se zdá, že lze Suáreze bez neshody klást vedle humanistů novověku, jako byli Thomas Hobbes, John Locke nebo později Jean-Jacques Rousseau. Totiž tak jako u nich, i u Suáreze má svobodná lidská vůle svoji nezastupitelnou úlohu při vzniku politické společnosti. Je zde však i značný rozdíl. Zatímco u výše jmenovaných humanistů, je svobodná vůle jednotlivců jediným principem politické moci, u Suáreze je tato vůle jen nutnou podmínkou, která jde v ústrety Bohem stvořené lidské přirozenosti, jenž je vlastním principem veškeré politické moci. Suárezův pojem společenského souhlasu je tak umístěn do teologického rámce a je úzce spjat s termíny přirozenosti a transcendence. Důsledkem pak je, že Suárez chápe stát jako přirozený morální organismus, a nikoli jako umělé těleso, jak zastává např. Hobbes. Závěrem lze konstatovat, že Suárez sice hájí společensko-smluvní teorii státu, ale jedná se o teorii zcela jiného typu. Vedle liberálního modelu společenské smlouvy, o kterém se domníváme, že utvářel moderní evropskou občanskou společnost s jeho pojetím politické autority, je tedy nutno počítat i s jiným typem neméně vlivným. Typem, který je plodem scholastického myšlení.